

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-24-36, 255-27-41

ГРОСУ М.І.

Шановна Маріє Іванівно!

На виконання доручення Першого заступника Голови Верховної Ради України О. Корнієнка та відповідно до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» Ваша електронна петиція, яка не набрала необхідної кількості голосів, була передана для опрацювання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Забезпечення основоположних принципів свободи совісті та віросповідання, реалізація цих прав у практиці державно-конфесійних відносин – одна з надзвичайно важливих функцій демократичної держави. Україна завжди демонструвала високий рівень забезпечення свободи думки, совісті та вираження поглядів. Держава утримується від втручання у питання віри, переконань або внутрішньої організації релігійної спільноти. Відповідно до статті 35 Конституції України кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Здійснення цього права може бути обмежене законом лише в інтересах охорони громадського порядку, здоров'я і моральності населення або захисту прав і свобод інших людей.

Якщо інтереси релігійної організації або громади, яка дотримується певних переконань, суперечать національній безпеці, громадським (суспільним) інтересам, держава повинна ретельно зважувати інтереси, приділяючи увагу всім факторам, поважаючи незалежність релігійних організацій, крім випадків, коли

їхня незалежність може заподіяти прямої чи опосередкованої шкоди безпеці суспільства та держави. Це витікає з Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, яка містить «обмежувальне положення», що дозволяє обмеження релігійних проявів, які «передбачені законом і необхідні у демократичному суспільстві в інтересах громадської безпеки, для охорони громадського порядку, здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб».

Спеціальним законом, який регулює правовідносини, пов'язані із свободою совісті і діяльністю релігійних організацій, є Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» (№ 987-XII, 23.04.1991р.). Він не передбачає заборони діяльності релігійної організації. Натомість статтею 16 визначено, що діяльність релігійної організації може бути припинено у зв'язку з її реорганізацією (поділом, злиттям, приєднанням) або ліквідацією. Реорганізація або ліквідація релігійної організації здійснюється відповідно до її власних настанов.

У разі порушення релігійною організацією, що є юридичною особою, положень цього Закону та інших законодавчих актів України її діяльність також може бути припинена за рішенням суду. У судовому порядку діяльність релігійної організації припиняється лише у випадках, встановлених частиною четвертою згаданої статті 16, зокрема у разі вчинення релігійною організацією дій, недопустимість яких передбачена статтями 3, 5 і 17 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», а також засудження її уповноважених осіб за вчинення кримінального правопорушення проти основ національної безпеки України, передбаченого статтею 111¹ Кримінального кодексу України.

Відповідно до доручення Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука від 28.03.2022 р. Комітету для опрацювання передано проєкт Закону України «Про заборону Московського патріархату на території України» (реєстр. № 7204 від 22.03.2022р., н.д. Савчук О.В.).

Метою цього законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є захист національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, запобігання колабораціонізму, припинення розпалювання міжрелігійної ворожнечі та дестабілізації релігійного середовища в Україні. Також пропонується заборонити діяльність Московського патріархату – Російської Православної Церкви та релігійних організацій, які є частиною Російської Православної Церкви, у тому числі Української Православної Церкви. Крім того, законопроектом передбачено, що вся церковна власність найвищих органів церковної влади та управління Російської Православної Церкви в Україні та релігійних організацій, які є частиною Російської Православної Церкви в Україні, в тому числі Київської митрополії Української Православної Церкви,

синодальних установ, управління єпархій, інвентаризується і націоналізується у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

З метою прийняття виваженого рішення та відповідно до частини третьої статті 103 Регламенту Верховної Ради України Комітет звернувся до низки міністерств і відомств, громадських організацій, наукових установ з проханням надати експертну оцінку проєкту Закону «Про заборону Московського патріархату на території України» (реєстр. №7204). А також провів 30 травня 2022 року слухання у Комітеті на тему: «Про загрози національній безпеці України, пов'язані з діяльністю релігійних організацій, що мають керівні центри на території держави-агресора». На сайті нашого Комітету можна ознайомитися із Рекомендаціями комітетських слухань (посилання на текст - <https://kompkd.rada.gov.ua/documents/sluhannja/75188.html>).

Підсумовуючи висловлене вище, зауважу, що опрацювання проєкту Закону «Про заборону Московського патріархату на території України» (реєстр. №7204) відбуватиметься у порядку, визначеному Регламентом Верховної Ради України, та з урахуванням висновків, передбачених законом.

З повагою

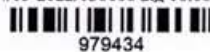
Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A672E002C9F8E00
Дійсний до: 19.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/15-2022/136006 від 16.08.2022

979434